

Kredi Kartı Dolandırıcılığı Tespiti (Fraud Detection) Proje Raporu

Ders =Veri Madenciliğine Giriş

Ad –Soyad =Kadir Emir Yücel

NO =2023208190

1. Projenin Amacı

Bu çalışmanın amacı, kredi kartı işlemlerini içeren veri seti üzerinde makine öğrenmesi algoritmaları kullanarak, yapılan işlemin normal mi yoksa dolandırıcılık (fraud) mı olduğunu yüksek doğrulukla tespit etmektir.

2. Veri Seti Analizi ve Ön İşleme

Kullanılan veri seti 284.807 işlemden oluşmaktadır ve 31 öznitelik içermektedir. Veri seti incelendiğinde ciddi bir sınıf dengesizliği (class imbalance) olduğu görülmüştür:

- **Normal İşlemler (Sınıf 0):** %99.83.
- **Dolandırıcılık İşlemleri (Sınıf 1):** %0.17.

Uygulanan Ön İşlemler:

- **Normalizasyon:** Amount ve Time değişkenleri, değer aralıklarının model performansını olumsuz etkilememesi için StandardScaler kullanılarak normalize edilmiştir.
- **Eksik Veri Kontrolü:** Veri setinde inf (sonsuz) değerler NaN'a çevrilmiş ve ardından tüm boş değerler 0 ile doldurulmuştur.
- **Dengesizliğin Giderilmesi (SMOTE):** Eğitim setindeki sınıf dengesizliğini gidermek için SMOTE (Synthetic Minority Over-sampling Technique) uygulanmıştır.
 - **SMOTE Öncesi:** 227.451 Normal, 394 Fraud .
 - **SMOTE Sonrası:** 227.451 Normal, 227.451 Fraud şeklinde eşitlenmiştir .

3. Kullanılan Modeller ve Yöntemler

Eğitim seti (Train) %80, Test seti %20 olacak şekilde ayrılmış ve aşağıdaki algoritmalar ile modeller eğitilmiştir:

1. **Random Forest Classifier:** Topluluk öğrenmesi (Ensemble) tabanlı güçlü bir algoritma.
2. **XGBoost Classifier:** Gradyan artırma tabanlı, yüksek performanslı bir algoritma.
3. **MLP Classifier (Yapay Sinir Ağları):** Çok katmanlı algılayıcı (64, 32 nöronlu katmanlar).

4. Model Performans Sonuçları

Aşağıdaki tabloda modellerin "Fraud (Dolandırıcılık)" sınıfını tahmin etme başarıları karşılaştırılmıştır:

Model	Accuracy (Doğruluk)	Precision (Kesinlik)	Recall (Duyarlılık)	F1-Score
XGBoost	0.9994 ¹¹	0.83 ¹²	0.85 ¹³	0.84 ¹⁴

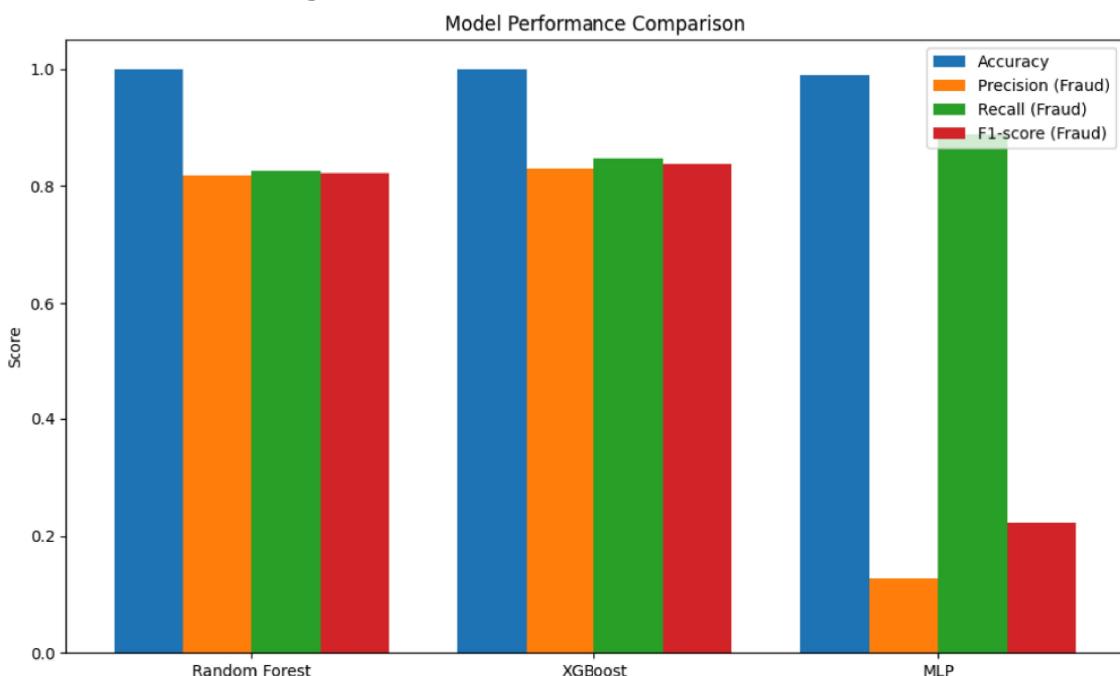
Random Forest	0.9994 ¹⁵	0.82 ¹⁶	0.83 ¹⁷	0.82 ¹⁸
MLP (Neural Net)	0.9893 ¹⁹	0.13 ²⁰	0.89 ²¹	0.22 ²²

Karmaşıklık Matrisi (Confusion Matrix) Analizi

Test setindeki **98 adet gerçek dolandırıcılık** vakası üzerinden modellerin başarısı şöyledir:

- **XGBoost:** 15 dolandırıcılığı kaçırmış (False Negative), 17 normal işlemi yanlışlıkla dolandırıcılık olarak işaretlemiştir (False Positive).
- **Random Forest:** 17 dolandırıcılığı kaçırmış, 18 normal işlemi yanlış işaretlemiştir .
- **MLP:** Sadece 11 dolandırıcılığı kaçırarak en yüksek yakalama oranına (Recall) sahiptir. Ancak, **598 adet normal işlemi** yanlışlıkla dolandırıcılık olarak işaretleyerek çok yüksek bir yanlış alarm (False Positive) oranı vermiştir.

5. Sonuç ve Değerlendirme

Yapılan testler sonucunda projenin kazanan modeli **XGBoost** olmuştur.

1. **En Dengeli Model (XGBoost):** Hem dolandırıcılığı yakalama (Recall: 0.85) hem de doğru alarm verme (Precision: 0.83) konusunda en yüksek F1-Score (0.84) değerine ulaşmıştır.
2. **MLP'nin Yanılgısı:** MLP modeli, dolandırıcılık vakalarını yakalamada (Recall: 0.89) en başarılı model gibi görünse de, Precision değerinin çok düşük olması (0.13) nedeniyle pratik kullanımda başarısızdır. Çok fazla "yanlış alarm" üreterek sistemi kilitleyebilir.

3. **SMOTE Etkisi:** SMOTE kullanımı sayesinde modeller azınlık sınıfı olan dolandırıcılık işlemlerini başarıyla öğrenebilmiştir.